

PLANERINGSSTRATEGI

Bodens kommun

**BODENS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

Bakgrund	4
Syfte	4
Process och omfattning	5
Del 1:	
Förändringar i planeringsunderlag och lagstiftning	7
Nya lagar och översyn av befintlig lagstiftning	7
Nationella och regionala mål, strategier och underlag	7
Statliga och allmänna intressen	8
Kommunala planeringsunderlag	10
Del 2:	
Användning och tillämpning	13
Del 3:	
Genomgång av aktualiteten	17
Länsstyrelsens underlag och yttrande	17
Översiktsplan 2025	17
Fördjupning av översiktsplan för Boden och Sävast	20
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-plan)	21
Del 4:	
Sammanfattande bedömning och fortsatt översiktsplanarbete	22
Uppföljning av uppdrag i föregående planeringsstrategi	24
Nya uppdrag	24
Pågående arbeten	26
Uppföljning av betydande miljöpåverkan	27
Rutin för framtagande av planeringsstrategi	27

Bilaga 1. Länsstyrelsen i Norrbottens läns underlag

Bilaga 2. Länsstyrelsens i Norrbottens läns granskningsyttrande Översiktsplan 2025

Arbetsgrupp:

Emma Lundqvist (projektledare), enheten Fysisk planering
Gustav Hamlund, enheten Fysisk planering
Elin Lindahl, enheten Fysisk planering
Daniel Linell, enheten Fysisk planering
Nina Lundin, enheten Fysisk planering

Referensgrupp:

Ulrika Boman, enheten Park/ skog
Magnus Bäckström, enheten Utveckling och stöd
Thomas Fägerman, Boden Business Park
Beatrice Hagardt, Trafikenheten
Linnea Hedberg Waara, Trafikenheten
Cecilia Kvibacke, enheten Fysisk planering
Ronne Lindberg, avdelning Räddning
Maria Nyström, enheten Avfall/kundtjänst
Ann Sundberg, avdelning Demokrati, kommunikation och säkerhet
Alf Wennskog, avdelning Kultur, fritid och ungdom
Lars Wiklund, enheten Miljö och bygg
Cecilia Ylikangas, avdelning Räddning

Konsultstöd:

Christina Eneris, uppdragsledare Norconsult Sverige AB
Daniel Rogat, biträdande uppdragsledare, Norconsult Sverige AB
Anna Lagerquist Sergel, handläggare Norconsult Sverige AB

Bakgrund

En översiktsplan är kommunens långsiktiga verktyg som visar viljeinriktningen för hur mark- och vattenanvändning samt bebyggelsen ska användas, utvecklas och bevaras. Gällande Översiktsplan 2025, som antogs 2017, är ett av de viktigaste styrdokumenterna utöver kommunens strategiska plan. De frågor som behandlas i en översiktsplan är exempelvis vilka områden som ska bebyggas och hur de ska bebyggas, vilka områden som behöver särskilt skydd och hur de ska skyddas, vilka miljörisiker det finns och hur detta ska beaktas. I översiktsplanen kan fördjupningar av översiktsplanen ingå som avser ett avgränsat geografiskt område eller tematiska tillägg som behandlar en specifik fråga till exempel vindbruk.

Översiktsplanering regleras av plan- och bygglagen, 3 kap. En aktuell översiktsplan är viktig för att ge stöd till efterföljande planering och beslut. Planen ska vara aktuell för att fungera som vägledning, vid såväl kommunens egna beslut om bland annat detaljplaner och bygglov, som andra myndigheters beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken. Det är också viktigt att planen är aktuell så att företrädare för regional och statlig planering ska kunna väga in kommunens ställningstaganden till exempel vid planering av ny infrastruktur som exempelvis vägar, elledningar på stam- eller regionnätet.

1 april 2020 ändrades 3 kap i plan- och bygglagen. Syftet med ändringen är att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. I detta blir planeringsstrategin det centrala nya verktyget. Planeringsstrategin ska antas senast 24 månader efter ordinarie val. Antar kommunen inte en planeringsstrategi inom tidsperioden anses översiktsplanen vara inaktuell. Detta innebär bland annat att standardförfarande, samordnat förfarande och förenklat förfarande inte kan tillämpas vid framtagandet av detaljplaner eftersom kommunen då inte har en samlad viljeinriktning om mark- och vattenanvändning att utgå ifrån.

Syfte

Kommunfullmäktige antog en planeringsstrategi i april 2021. Då kommunen är inne i en ny mandatperiod tas en ny planeringsstrategi fram för att kunna åstadkomma en kontinuerlig översiktlig planering i enlighet med de ändringar som gjordes i 3 kap i plan- och bygglagen.

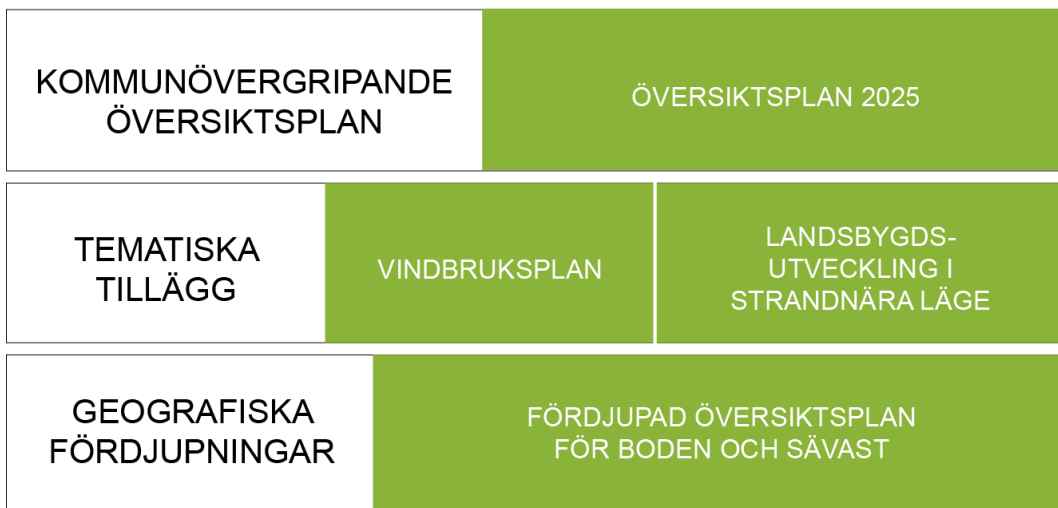
I samband med framtagandet av planeringsstrategin ska kommunen ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet samt kommunens fortsatta arbete med översiktsplanering. Kommunen ska även bedöma i vilken utsträckning översiktsplanen är användbar och vägledande, till exempel i efterföljande detaljplanarbeten och lovgivning.

Process och omfattning

Arbetet med planeringsstrategin har genomförts under hösten 2023 till och med april 2024. Arbetet har genomförts av en arbetsgrupp bestående av tjänstepersoner på kommunen samt genom en referensgrupp med representanter från förvaltningar och kommunala bolag. Länsstyrelsen ska, enligt 3 kap. 26 § plan- och bygglagen (PBL), i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I arbetet har Länsstyrelsens underlag till grund för bedömningar och fortsatt översiktsplanearbete.

Aktualiseringsarbetet har omfattat dokumenten nedan.

Figur 1. Översiktsplanens ingående delar

Kommunstyrelsen tog 2023-10-02 (§127) beslut om att vindbruksplanen ska revideras. Därmed har bedömningen för vindbruksplanen gjorts och planen och kommer inte att vara föremål för vidare granskning i denna planeringsstrategi. Vindbruksplanen har däremot ingått i arbetet med uppföljning av användbarhet och tillämpning för att få medskick från referensgruppen i revideringsarbetet av planen.

Framtagandet av planeringsstrategin har delats in i fyra delar.

Del 1: Förändringar i planeringsunderlag och lagstiftning

Länsstyrelsen ska, enligt 3 kap. 26 § plan- och bygglagen (PBL), i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. Länsstyrelsens yttrande inför kommunens beslut om planeringsstrategi (bilaga 1) har vägts in i bedömningen av aktualiteten. Även förändringar i kommunala planeringsunderlag som påverkar översiktsplanens aktualitet redovisas. Resultatet från denna del redovisas i orangemarkerad del.

Del 2: Användbarhet och tillämpning

Användningen av dokumenten har följts upp genom en enkät till referensgruppen. Syftet med denna del har varit att få en uppfattning i vilken mån dokumenten används, vilken vägledning den ger samt om och hur vägledningen kan stärkas. Denna del redovisas i lilamarkerad del.

Del 3: Genomgång av aktualitet

Dokumenterna har i sin helhet granskats och analyserats av arbets- och referensgruppen där olika frågor har ställts om dokumentens aktualitet. Frågorna som ställts rör främst de delar där dokumenten gör tydliga ställningstaganden eller där mark- och vattenanvändning pekas ut. Frågor har också ställts om inriktningar och beskrivningar i dokumenten följer aktuell inriktning samt om något upplevs saknas eller vara överflödigt utifrån detta. Denna del redovisas i blåmarkerad del.

Del 4: Sammanfattande bedömningen och fortsatt översiktsplanarbete

Sammanfattande bedömning om översiktsplanens aktualitet samt fortsatt översiktsplanarbete redovisas i grönmärkerad del.

Förändringar i planeringsunderlag och lagstiftning

Nedan följer redovisning av lagar samt nationella, regionala och kommunala mål, strategier och underlag som har tillkommit sedan 2017, då Översiktsplan 2025 och LIS-planen antogs. Dessa är de äldsta delarna av översiktsplanen. Då kommunen i föregående planeringsstrategi redovisade för de förändringar som tillkommit sedan översiktsplanens antagande 2017 fram till och med då Länsstyrelsen inkom med underlag 2020 redovisas dessa enbart som punktlista.

Nya lagar och översyn av befintlig lagstiftning

Redovisas i Länsstyrelsens underlag inför kommunens beslut om planeringsstrategi och från Boverket:

- EU:s förordning gällande invasiva främmande arter kom 2015, och den svenska motsvarande förordningen kom 2018. Denna information finns inte med i det underlag som Länsstyrelsen skickade till Bodens kommun 2020.
- Lagen om klimatdeklaration för byggnader trädde i kraft den 1 januari 2022, och lagen gäller alla nya byggnader där bygglov söks från och med det datumet.
- I oktober 2022 beslutades om förändringar i Lag (2000:1383) om kommunens bostadsförsörjningsansvar som bland annat innebär att kommunen ska analysera vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden.
- Den 1 juli 2023 trädde en ny lag i kraft om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Syftet med den nya lagen är att säkerställa att kommunernas arbete är effektivt och kunskapsbaserat.

Redovisat i föregående planeringsstrategi

- FN:s barnkonvention blev svensk lag 1 januari 2020
- Nytt sjätte kapitel i miljöbalken började gälla 2018
- En översyn av strandskyddslagstiftning har genomförts och redovisades 2020

Nationella och regionala mål, strategier och underlag

Vision Sverige 2025

Tolv Sverigebilder visar alternativa vägar för framtidens fysiska samhällsplanering och beskriver den riktningssändring som krävs för att vi ska nå ett hållbart samhälle år 2050.

Nationell plan för transportinfrastrukturen 2022–2033

Planen innehåller åtgärder i den statliga infrastrukturen för vägar, järnvägar, sjöfart och luftfart och berör Boden på flera sätt. Bland annat ingår kommunen i ett av landets mest prioriterade transportflöden som följd av de stora industrisatsningar som planeras i norra Sverige.

Redovisat i föregående planeringsstrategi

Tillkomna internationella, nationella och regionala planeringsunderlag som föregående planeringsstrategi tog upp:

- Agenda 2030
- Regional utvecklingsstrategi 2030 (under revidering från 2023)
- Regional folkhälsstrategi
- Ny statusklassning av recipienter och nytt åtgärdsprogram
- Framtidsklimat i Norrbottens län och Snö i framtida klimat
- Riktlinjer för fysisk planering – skyddsavstånd till transporter för farligt gods i Norrbotten och Västerbotten
- Nationell strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad
- Grön infrastruktur i Norrbotten

Statliga och allmänna intressen

Redovisas som beskrivet i Länsstyrelsens underlag inför kommunens beslut om planeringsstrategi:

Beredskap

Energimyndigheten och Naturvårdsverket har tillsammans tagit fram en nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad som presenterades 2021. I kommunen finns produktionsanläggningar som är viktiga för den nationella elförsörjningen.

Kraftnät

Svenska kraftnät har stamnätsledningar med stationer samt ett antal projekt med transmissionsnätsledningar och stationer i kommunen och det är viktigt att dessa finns med i markanvändningskartan tillhörande översiktsplanen. Utöver detta planeras:

- En ny 400 kV ledning mellan Letsi och Svartbyn. Förslaget till ledningssträckning går igenom kärnområde för friluftsliv och turism, utredningsområde för verksamheter VU9 och VU5 samt i närheten av LIS-område vid Altersjön.

-
- Två nya 400 kV ledningar mellan Svartbyn och Hällmyran.
  - En ny transmissionsnässtation ”Degerträsk”. Stationen behövs för att kunna ansluta Vattenfall Eldistribution/H2 Green Steel. Den nya stationen ligger inom utredningsområde för verksamheter VU5.
  - Den befintliga transmissionsnässtationen i Svartbyn att förnyas. Stationen ligger inom utredningsområde för verksamheter VU5.

Kommunikationer

- Väg 97 Luleå-Jokkmokk har upphört som riksintresse.
- Det pågår preciseringar av riksintresset Luleå hamn och Luleå flygplats. Delar av Boden berörs av MSA-ytan för Luleå flygplats.
- Förändring i trafikförordningen som trädde i kraft 31 augusti 2023 tillåter Trafikverket eller kommuner (där kommunen är väghållare) att föreskriva om att tillåta fordonståg upp till 34,5 m på en viss väg, del av väg eller vägsträcka vilket skapar förutsättningar för mer effektiva transportlösningar.

Kulturmiljövård

- Revideringar av länets riksintresseområden pågår. Länsstyrelsen levererade uppdaterade riksintressebeskrivningar 2020-09-04.

Naturvård

- Översyn av länets riksintresseområden pågår.

Rennäring

Sametinget uppdaterar sina egna markanvändningskartor när man exempelvis har reviderat något område av riksintresse.

- Rennäringspolitisk strategi antogs av Sametingets folkvalda organ, plenum, mellan 23–26 februari 2021, samtidigt reviderades och antogs Sametingets miljöprogram Eallinbiras.
- Sametingets arbete med Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen togs fram under 2021 och är numera med i Miljömålsrådet.

Riksintressen enligt 4 kap. miljöbalken

- Vattenmyndigheten har tagit fram nya åtgärdsprogram för Sveriges vattendistrikt för perioden 2022–2027, som fastställdes den 9 juni 2022.
- Boverket har tagit fram en vägledning om klimatrisker i översiktsplaneringen, flertalet underlag är särskilt riktade mot kommuner i Norrbottens län.

Totalförsvaret militära delar

- I januari 2023 togs beslut om riksintresse för totalförsvarets militära del.

Värdefulla ämnen och material

Det är vitalt att samhället idag och i framtiden har tillgång till bergmaterial av lämplig kvalitet och att täkter är placerade så att långa transporter undviks. Tillgång på lämpligt material av hög kvalitet behöver säkras över längre tid.

- Befintligt planeringsunderlag gällande täkter i Norrbotten är föråldrat och fokuserar mestadels på naturgrus. Dessa frågor berörs endast indirekt vid fördjupnings av översiktsplan eller tillägg till översiktsplan/Landsbygdsutveckling i strandnära lägen-områden, men är desto mer relevanta för kommande översiktsplan.

Redovisat i föregående planeringsstrategi

Förändringar i statliga intressen som föregående planeringsstrategi tog upp:

- Försvarsmakten fattade i december 2019 beslut om gällande riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del. Beslutet innebar förändringar för Bodens kommun.
- Riksintresse för friluftsliv för Råneälven har tillkommit samt har förändringar i riksintresse för kulturmiljö skett.
- 2020 fick flera myndigheter i uppdrag av regeringen att se över riksintresseområden i syfte att minska dessa i antal och anspråk.

Kommunala planeringsunderlag

Nya beslutade dokument

- Strategisk plan med lokala miljömål och befolkningsmålet 33 000 invånare till år 2030
- Visionen Det goda livet (2022)

Syftet med visionen Det goda livet är att peka ut riktningen för samhällsomställningen och beskrivna kommunens position år 2040.

- Bostadsförsörjningsprogram (2023)

I bostadsförsörjningsprogrammet behandlas frågor om hur mycket som ska byggas, vad som ska byggas och när det ska byggas.

- Parkeringsnorm (2023)

Parkeringsnormen är kommunens regelverk och ska användas som stöd för hur parkering ska ordnas vid ny- eller ombyggnationer. Den ska vägleda vid beslut i exploateringsprojekt, planläggning och i bygglovshanteringen för bostäder och verksamheter. Normen omfattar hela Bodens kommun.

- Återbruksplan (2023)

Syftet med återbruksplanen är att med miljöperspektivet i centrum öka fokus på återbruk och öka återbruk i Bodens kommun samt utveckla befintliga/nya arbetsätt, ytor och infallsvinklar.

- Bevarande- och utvecklingsplan Gruvberget (2022)

Syftet med Bevarande- och utvecklingsplanen är att fortsatt stärka och utveckla det rörliga friluftslivet samt bevara naturvärden på Gruvberget. Ambitionen vid framtagande av Bevarande- och utvecklingsplanen har varit att i nära dialog med föreningar och kommunmedborgare skapa en gemensam målbild för Gruvbergets bevarande och utveckling.

- Planprogram för Harads och Bodträskfors (2022)

Syftet med planprogrammet är att studera och beskriva den framtida samlade strukturen i Harads och Bodträskfors när det gäller bland annat grönområden, bebyggelseutveckling, rekreation och friluftsliv. Planprogrammet fungerar sedan som stöd för fortsatt utveckling.

- VA-plan (2021)

VA-planen lyfter behovet av en långsiktigt hållbar VA-planering, där det framgår hur VA-försörjningen inom kommunen ska utvecklas för att kunna uppfylla framtida funktionskrav. Vattentjänstplan är under framtagande.

Nya underlag

Nedan redovisade underlag är nytt underlagsdata av betydelse för översiktsplanarbetet.

- Trafikmodell Boden
- Trafikanalys Sävast
- Utökad skyfallsmodell (pågående)

Redovisat i föregående planeringsstrategi

Tillkommande underlag eller förändringar i kommunens underlag som skett:

- Utvecklingsplan har utgått
- Skolutredningar för centralorten och landsbygden har tagits fram
- Tillväxtprogram förlängt till 2021 (2017)
- Lokala miljömål (2017)
- Framtidens stad (2017–2018)
- Riktlinjer för lekplatser (2018)
- Ny risk- och sårbarhetsanalys (2019)
- Dagvattenstrategi (2019)
- Trygghetsplan (2020)
- Fördjupad översiktsplan för Boden och Sävast med Trafik- och planeringsstrategi (2020)
- Översvämningskartering utmed Råneälven (MSB 2020)
- Utökad skyfallsmodellering för Sävast, Sävastön och Sävastnäs
- Stationslägen för pendeltågstrafik
- Socioekonomisk analys för nytt brolägg Sävastnäs-Bodön-Unbyn

Användning och tillämpning

Översiktsplan 2025 (ÖP 2025) och Fördjupad översiktsplan för Boden och Sävast (FÖP) är de dokument som arbetas med i störst utsträckning. Det är också dessa dokument som anses ge mest vägledning i arbetet, sju av åtta svarande anser att ÖP 2025 respektive FÖP ibland eller i hög grad ger vägledning. En större andel har angående LIS-planen och Vindbruksplanen svarat att dessa ej är relevanta i deras arbete, och de som använder dessa anser i mindre utsträckning att de är vägledande, särskilt Vindbruksplanen.

2. Vilka delar av översiktsplanen arbetar ni med?

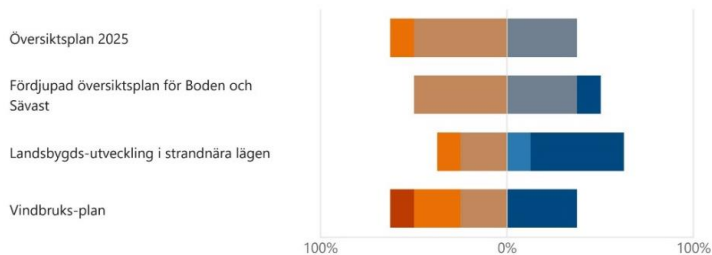
● Översiktsplan 2025	6
● Fördjupad översiktsplan för Bod...	7
● Landsbygdsutveckling i strandn...	3
● Vindbruksplan	3
● Inget av dokumenten	1

Figur 2. Sammanställning av referensgruppens svar på frågan "Vilka delar av översiktsplanen arbetar ni med".

3. Anser ni att översiktsplanen ger vägledning i ert arbete?

- 1 (inte alls)
- 2 (sällan)
- 3 (ibland)
- 4 (i hög grad)
- 5 (i mycket hög grad)
- Ej relevant för vår verksamhet

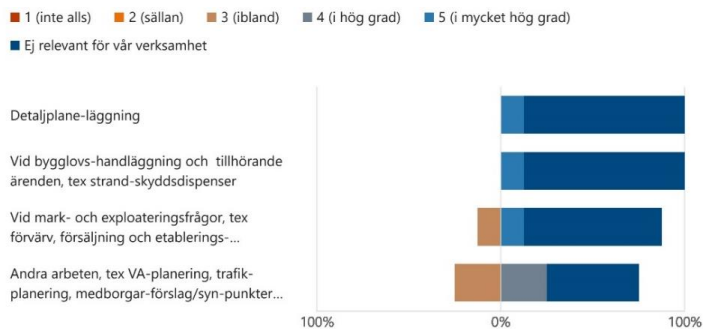

Figur 3. Sammanställning av referensgruppens svar på frågan "Anser ni att översiktsplanen ger vägledning i ert arbete".

Vilka delar av översiktsplanen som används och i vilket syfte varierar beroende på vilket enhet/ avdelning som svarat. En slutsats som kan dras är att olika enheter/avdelningar generellt inte använder dokumenten för samma typ av arbete, men att en stor andel av de svarande använder dokumenten. ÖP 2025 och FÖP används av 6 av 8 svarande i olika syften. Syftet är enhetsberoende, ÖP 2025 används i mycket hög grad för detaljplaneläggning, bygglovshandläggning och tillhörande ärenden samt vid mark- och exploateringsfrågor.

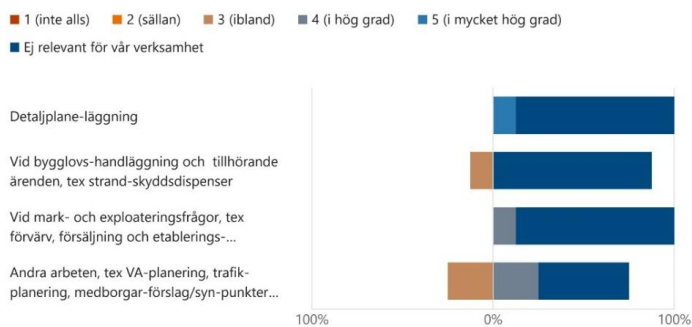
4. Används Översiktsplan 2025 vid:

Figur 4. Sammanställning av referensgruppens svar på frågan i vilka ärenden/ arbeten som Översiktsplan 2025 används.

För FÖP ser svaren liknande ut, men den används i hög grad och ibland, snarare än i mycket hög grad.

5. Används Fördjupad översiktsplan för Boden och Sävast vid:

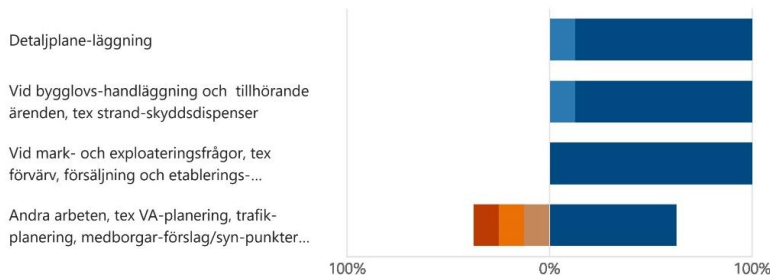
Figur 5. Sammanställning av referensgruppens svar på frågan i vilka ärenden/ arbeten som Fördjupad översiktsplan Boden och Sävast används.

Färre använder LIS-planen och detta görs främst vid detaljplaneläggning och vid bygglovshandläggning och tillhörande ärenden men för majoriteten av de svarande är dokumentet ej relevant för verksamheten. LIS-planen används i mindre utsträckning vid VA-planering, trafikplanering, medborgarförslag/synpunkter och projektansökningar.

6. Används Landsbyggsutveckling i strandnära lägen vid:

■ 1 (inte alls) ■ 2 (sällan) ■ 3 (ibland) ■ 4 (i hög grad) ■ 5 (i mycket hög grad)
■ Ej relevant för vår verksamhet

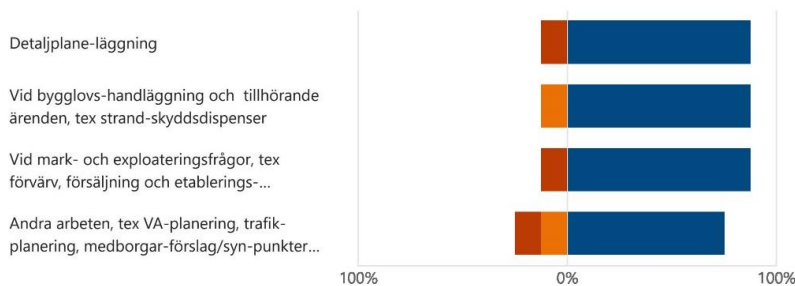

Figur 6. Sammanställning av referensgruppens svar på frågan i vilka ärenden/ arbeten som LIS-planen används.

Även Vindbruksplanen anses av majoriteten inte vara relevant för verksamheten och de som använder den svarar att de använder den sällan eller inte alls.

7. Används Vindbruksplan vid:

■ 1 (inte alls) ■ 2 (sällan) ■ 3 (ibland) ■ 4 (i hög grad) ■ 5 (i mycket hög grad)
■ Ej relevant för vår verksamhet

Figur 7. Sammanställning av referensgruppens svar på frågan i vilka ärenden/ arbeten som Vindbruksplanen används.

De som generellt använder dokumenten i hög eller mycket hög grad, bortsett från Vindbruksplanen, är detaljplanegruppen på enheten Fysisk planering. Den enhet, utöver Räddningstjänsten, som svarat att inget av dokumenten är relevant för deras arbete är Kultur-, fritids- och ungdomsnämnden (KFU). De har angett att samtliga dokument sällan ger vägledning i deras arbete, förutom FÖP som ibland ger vägledning. *KFU har för vana att vända sig till översiktsplaneenheten snarare än att söka svaren i översiktsplanen, detta eftersom öp-gruppen är så pass inne i processerna. De har däremot flaggat för ett behov av en grönstrukturplan och en friluftspan.*

Boden Business Park och Demokrati, kommunikation och säkerhet (DKS) använder dokumenten i mindre utsträckning, men anser dem generellt vara vägledande. *För DKS är översiktsplanen ett viktigt underlag i projektansökningar och i sociala frågor då man hänvisar intressenter till dokumentet och där man förväntar sig att denna ska ge svar.*

Genomgång av aktualiteten

Genomgången av aktualiteten av dokumenten är en redovisning av ett gemensamt arbete gjort av arbets- och referensgruppen. Planeringsstrategin redovisar en koncentrerad del av detta arbete, på en för översiktsplanen lämplig nivå, men resultatet av aktualitetsgenomgången har en detaljrikedom som kommer vara värdefull i kommande översiktsplanearbete. Genomgången redovisas för respektive del; Översiktsplan 2025, Fördjupad översiktsplan för Boden och Sävast (FÖP) samt Landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-plan). Även Länsstyrelsens granskningsyttrande, som berör översiktsplanens aktualitet, redovisas.

Länsstyrelsens underlag och yttrande

Länsstyrelsen Norrbotten inkom med underlag inför kommunens beslut om planeringsstrategi den 10 november 2023. I detta framgår att Länsstyrelsens synpunkter i granskningsyttrandet, daterat 2017-04-27, för Översiktsplan 2025 gäller i samtliga delar. Länsstyrelsens underlag, samt Länsstyrelsens granskningsyttrande daterat 2017-04-27 redovisas i sin helhet i bilaga 1 och 2.

Översiktsplan 2025

Översiktsplan 2025 är uppdelad i avsnitten Utgångspunkter, Klimat, miljö och riskfaktorer, Riksintressen, Allmänna intressen, Framtida mark- och vattenanvändning, Miljökonsekvensbeskrivning samt Genomförande. För aktualitet av Miljökonsekvensbeskrivningen, se avsnitt Uppföljning av betydande miljöpåverkan.

Kommunens uppfattning är att Översiktsplan 2025 som dokument haft en vägledande och viktig roll för berörda förvaltningar i deras dagliga arbete. Mycket av det som pekas ut för utredning eller planläggning har utförts i enlighet med förslaget. De senaste åren har kommunen genomgått stora samhällsliga förändringar, och kommer fortsättningsvis göra detta, främst kopplat till den gröna samhällsomställningen. Detta speglas inte fullt ut i de olika avsnitten i Översiktsplan 2025.

Utgångspunkter

Sedan antagandet av Översiktsplan 2025 har nationella, regionala och kommunala styrdokument antagits och uppdaterats. Det har tagits fram underlag och styrdokument kopplat till den gröna omställningen.

Vad gäller mellankommunala intressen och regionala frågor har relationen mellan Boden och Luleå blivit tydligare och viktigare sedan översiktsplan 2025:s antagande avseende energi, kommunikation och försvar. Samverkansavtal har tagits fram mellan kommunerna. Översiktsplanen behöver ta höjd för den infrastruktur av olika typer som kommer att behövas i regionen i stort, där Bodens roll idag bedöms som central. Sådan infrastruktur berör el, vätgas, väg, järnväg samt vatten och avlopp, dels ur ett

verksamhetsperspektiv dels ur ett bostads- och kompetensförsörjningsperspektiv.

De kärnor och områden för bebyggelse som pekas ut i utvecklingsstrategin är fortsatt aktuella för bebyggelse. Det finns också nu viktiga funktioner som inte ingår i kommunens utvecklingsstrategi, bland annat bebyggelseområden, verksamhetsområden och verksamhetsstråk kopplat till den gröna omställningen. Tillväxtområdet mot Luleå behöver förstärkas, men även andra regionala kopplingar avseende infrastruktur, energi och kommunikation. Kärnområdet för friluftsliv och turism som pekas ut i utvecklingsstrategin behöver ses över avseende avgränsningar, utredning och redovisning samt ställningstaganden.

Avsnittet för utgångspunkter är i behov av revidering. Kommunen har tagit fram nya underlag i form av befolkningsmål och ett bostadsförsörjningsprogram. Även annat underlag som Dagvattenstrategi, trafikmodell för Boden och Parkeringsnorm har tagits fram och totalförsvarets utvecklingsbehov ser också annorlunda ut idag än vid Översiktsplan 2025:s antagande. Den gröna omställningen innebär en annan framtidsbeskrivning än den som framgår i Översiktsplan 2025 och Bodens tillväxtmotorer har bland annat i och med uppförandet av Boden Business Park och Boden Industrial Park förändrats. Även innehåll om arbetspendling, besöksnäring och handel kommer påverkas av dessa förändrade tillväxtmotorer och är i behov av revidering.

Det finns en ny kommunövergripande vision, visionen Det goda livet. Denna har liknande utgångspunkter som gällande översiktsplan (Utveckling, trygghet, livskvalitet och ekologisk hållbarhet) men Det goda livets innehåll och strategier speglar kommunens nu aktuella förhållanden på ett sätt som Översiktsplan 2025 inte gör.

Klimat, miljö och riskfaktorer

Rekommendationerna i avsnittet Klimat, miljö och riskfaktorer är övergripande men anses ändå användbara. Rekommendationerna är fortsatt relevanta, men behöver kompletteras med ytterligare rekommendationer avseende nytt planeringsunderlag som tagits fram, till exempel Dagvattenstrategi med reviderade rekommendationer, en översvämningskartering av Råneälven samt nya styrdokument för trygghet och säkerhet, bland annat Trygghetsplan. Den ökade kunskap och det ökade behov som finns avseende klimatanpassning samt det ökade behov som finns avseende kris- och krigsberedskap belyses inte i tillräcklig utsträckning i Översiktsplan 2025.

Riksintressen

Riksintresse för friluftsliv har tillkommit och riksintresse för kulturmiljövård och kommunikation har förändrats i geografiska avgränsningar. Beskrivningar och riktlinjer för dessa är därför i behov av revidering. Även Totalförsvarets utvecklingsbehov förändras.

Allmänna intressen

För befolkningsutveckling och bostadsutveckling behöver innehållet ses över i dessa avsnitt till följd av att den nya visionen Det goda livet, nya befolkningsmål och ett nytt bostadsförsörjningsprogram har antagits.

För naturvård, kulturmiljö och friluftsliv fungerar och stämmer avsnittens ställningstaganden men innehållet är i behov av redaktionella revideringar och översyn. Nya lokala miljömål har antagits, riksintresseanspråk har förändrats för friluftsliv och kulturmiljö och det har tagits fram nytt underlag, bland annat Bevarande- och utvecklingsplan för Gruvberget.

För infrastruktur behöver informationen i översiktsplanen kompletteras som speglar befintliga och framtida förhållanden samt behov av investeringar. Riksintresseanspråk har förändrats för kommunikation. En trafikmodell för Boden har tagits fram. Därtill har andra vägar än de som pekas ut i översiktsplanen blivit viktigare, till exempel väg 383. Rekommendationer för energiinfrastruktur behöver kompletteras.

För vatten har det tillkommit en dagvattenstrategi och lokala miljömål. Vikten av Lule älv och älvdalen som dricksvattentillgång, inklusive råvatten, grundvatten och ytvatten kan förtydligas.

Framtida mark- och vattenanvändning

Kommunens bebyggelseutveckling har till stor del följt översiktsplanens inriktning. I vissa delar av kommun har en annan bebyggelse tillkommit. Detta på grund av nya eller förändrade behov.

Avgränsningen för primärt utvecklingsområde för bebyggelse stämmer till stor del men det saknas vägledning som visar på vidare utveckling, till exempel hur Boden och Luleå kan kopplas samman.

Beskrivningen av de områden som pekas ut som primära kärnor stämmer till stor del, med visst behov av redaktionella revideringar. Till exempel har det tagits fram planprogram och rekommendationer för bland annat Harads och Bodträskfors samt Unbyn. Utpekade utredningsområden i Översiktsplan 2025 har utretts och ställningstaganden kring vidare utveckling har gjorts.

Verksamhetsavsnittet behöver ses över. I detta avsnitt beskrivs vilka Bodens viktigaste näringar är och dessa behöver också ses över i enlighet med Tillväxtprogram (2017). Befintlig beskrivning för vatten och avlopp behöver fördjupas utifrån kommande Vattentjänstplan.

Avsnittet för grönstruktur och friluftsliv är i behov av vidareutveckling och tydligare inriktning för bevarande och utveckling av grönstrukturen efterfrågas.

Trafik- och infrastrukturavsnittet behöver kompletteras med ytterligare viktiga kommunikationssamband, bland annat Moråsleden, Nylandsleden, väg 356 och 383 samt de samband som uppstår mellan verksamhetsområden som Boden Industrial Park och Boden Business Park. Samband för kraftnät behöver uppdateras.

Fördjupning av översiktsplan för Boden och Sävast

Det har skett vissa förändringar i inriktning för markanvändning. Till exempel sker fortsättningsvis tillväxt och utveckling till följd av den gröna omställningen och de verksamheter som etablerat sig i Boden.

Det tas för närvarande fram två nya fördjupningar av översiktsplanen som sammanfaller med FÖP Boden och Sävast. Dessa kommer vid laga kraft att ersätta FÖP Boden och Sävast där planerna överlappar. Vilka delar framgår under rubrikerna nedan.

Boden centrum

Några ytor inom delområdet Boden centrum har fått en annan inriktning för markanvändning än den som anges i FÖP Boden och Sävast. Förtydligande och hänvisning till Parkeringsnormen behövs när det gäller parkering för bostäder och verksamheter. Totalförsvarets utvecklingsbehov är under förändring och kan innebära revideringsbehov för FÖP Boden och Sävast. Vilket kommer att inkluderas i bedömningarna i nästa planeringsstrategi. Stadsmiljöprogram är under framtagande.

I övrigt stämmer Boden centrum. I och med framtagandet av den fördjupade översiktsplanen för Torpgärdan, Södra Svartbyn och Gruvberget kommer Bodens centrum angränsa till ett nytt FÖP-område.

Svartbjörnsbyn, Björkelund, Erikslund och Fagernäs

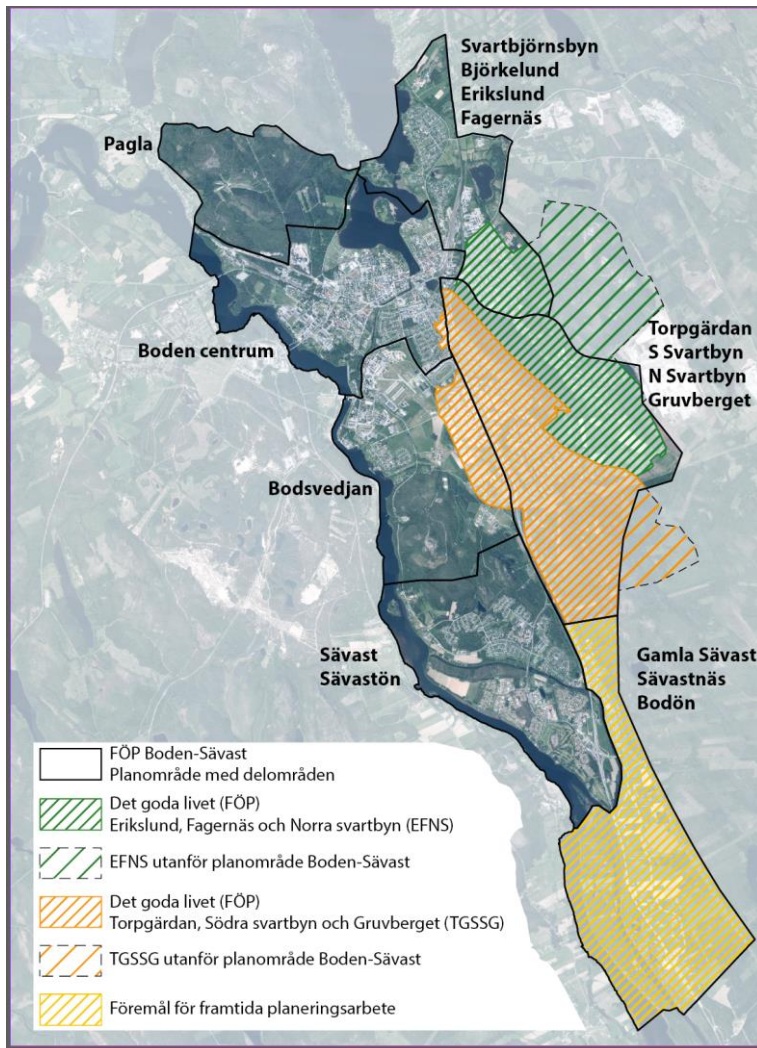
FÖP Boden och Sävast ersätts i delen Fagernäs och Erikslund av den nya fördjupade översiktsplanen för Erikslund, Fagernäs och Norra Svartbyn när denna vinner laga kraft. Områdena Svartbjörnsbyn och Björkelund är fortsatt aktuella.

Torpgärdan, Gruvberget, Norra och Södra Svartbyn

Hela området kommer att ersättas av de nya fördjupningarna av översiktsplanen för Torpgärdan, Södra Svartbyn och Gruvberget samt Erikslund, Fagernäs och Norra Svartbyn när dessa vinner laga kraft. FÖP Boden och Sävast ersätts i denna del (delområdet Torpgärdan, Gruvberget, Norra och Södra Svartbyn) av de nya FÖP:arna vid antagandet av dessa.

Sävastnäs, Gamla Sävast och Bodön

Stråket mot Luleå (riksväg 97) har länge varit ett prioriterat tillväxtstråk och flertalet utredningar bland annat med avseende på infrastruktur har utförts. I den fördjupade översiktsplanen pekas mindre villakvarter ut i området. Utvecklingspotentialen i området speglas inte i den fördjupade översiktsplanen.

Figur 8. Karta som visar aktuella delområden inom Fördjupad översiktsplan Boden och Sävast samt vilka områden som utgår utifrån nya fördjupade översiktsplaner.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-plan)

LIS-planen behöver ses över vad gäller områdenas geografiska avgränsning. LIS-planen behöver kompletteras med ställningstagande i efterföljande skeden.

Vägledningen för hur olika värden (natur, kultur och samhällsservice) ska hanteras behöver ses över och eventuellt utvecklas. Motiv och kriterier för LIS-områden är till stor del aktuella. Hänsyn till klimat, ras och skred behöver tydliggöras vid formulering av LIS-områdeskriterier och senare områdesrekommendationer. Även vatten- och avloppsfrågor behöver utgöra en tydlig utgångspunkt i revideringsarbetet. Ställningstaganden kring utredning av eventuella tillkommande LIS-områden har gjorts, till exempel för Kusån och Kusön. LIS-planen behöver uppdateras avseende nya vattenskyddsområden.

Sammanfattande bedömning och fortsatt översiktsplanarbete

Nedan följer bedömning av dokumentens aktualitets utifrån del 1, 2 och 3.

Bedömningen av översiktsplanens aktualitet medför förslag till genomförande av processer/ arbeten för kommunens fortsatta översiktsplanarbete. Även åtgärder i föregående planeringsstrategi har följts upp och vägts in för att formulera vilken inriktning översiktsplanarbetet ska ha tills framtagandet av nästa planeringsstrategi.

Dokument	Antagen	Hänt sedan antagande	Bedömning aktualitet och behov av revidering	Motivering
Översiktsplan 2025	2017	<p>Översiktsplan 2025 är till stora delar genomförd i enlighet med föreslagen markanvändning, samt snart uppnått sin tidsmässiga avgränsning 2025.</p> <p>Nya nationella och regionala mål och strategier har tillkommit, och till exempel är den regionala utvecklingsstrategin för Norrbotten under revidering.</p> <p>Nya kommunala mål och strategier har tillkommit, till exempel kommunens vision Det goda livet, lokala miljömål och ett bostadsförsörjningsprogram.</p> <p>Nya utgångspunkter och mål har tillkommit avseende befolkning, bostäder, näringar och kommunikation.</p> <p>Befintliga tillväxtmotorer har ytterligare stärkts, främst kopplat till den gröna omställningen och Totalförsvaret.</p> <p>Förändringar i riksintresseanspråk och allmänna intressen har skett.</p>	<p>Översyn och revidering av dokumentet behöver genomföras avseende främst den gröna omställningen samt totalförsvarets behov.</p> <p>Översiktsplan 2025 utgör inriktning och gäller tills reviderad översiktsplan vunnit laga kraft.</p>	<p>Gröna samhällsomställningen med ny kommunal inriktning behöver tas höjd för.</p> <p>Översiktsplan 2025 behöver ses över utifrån nya underlag</p> <p>Översiktsplan 2025 behöver kompletteras med vilka som är de viktigaste regionala kopplingarna och i vilka frågor. Framför allt regionala kopplingar avseende den gröna omställningen behöver förtydligas.</p>

		Nya kommunala planeringsunderlag har tillkommit, till exempel skyfallshantering och trafikanalyser.		
Fördjupad översiktsplan Boden och Sävast	2020	<p>Nya fördjupningar av översiktsplanen tas fram för delar av befintligt FÖP-område.</p> <p>Fortsatt planeringsarbete kommer att utföras i delar av befintligt FÖP-område.</p> <p>Totalförsvaret utvecklingsbehov.</p> <p>Nya inriktningar för markanvändning i delar av FÖP-området.</p>	<p>Aktuell. Men vid ett antagande av nya fördjupningar av översiktsplanen kan det behövas ett internt förtydligande kring nya geografiska avgränsningar för att underlätta användningen av dokumentet.</p> <p>Gällande delområdet Sävastnäs, Gamla Sävast och Bodön så överrensstämmer inte riktning med utredningar och utvecklingspotential.</p>	<p>Undantag gäller för de områden som berörs av föreslagna fördjupningar av översiktsplanen som är under framtagande. Dessa områden är Torpgärdan, Gruvberget, Norra och Södra Svartbyn, Fagernäs, Erikslund.</p> <p>Gällande delområdet Sävastnäs, Gamla Sävast och Bodön så överrensstämmer inte riktning med utredningar och utvecklingspotential.</p>
Landsbyggs-utveckling i strandnära lägen – tematiskt tillägg till Översiktsplan 2025	2017	<p>Förändringar i riksintressen och allmänna intressen har skett, till exempel av riksintresse för friluftsliv.</p> <p>Det har inkommit flertalet förfrågningar om strandskydds-dispens utanför utpekade LIS-områden.</p> <p>Förändringar i förutsättningar av delområden och vissa enskilda LIS-områden.</p> <p>Nya planeringsunderlag har tagits fram.</p>	<p>LIS-områdenas avgränsningar och prövningsgrunder behöver ses över och eventuellt revideras.</p> <p>LIS-planen utgör inriktning och gäller tills reviderad plan vunnit laga kraft.</p>	<p>LIS-planen är svåransvänd, speciellt i bygglovsskedet, då områdenas avgränsning är för snäv och svårtolkad.</p> <p>Den övergripande geografin för LIS-områdena är till stor del aktuell. Dess motiv och kriterier likaså. Kriterier för klimat-anpassning och VA behöver dock stärkas.</p>
Vindbruksplan – tematiskt tillägg till Översiktsplan 2025	2017	<p>Kommunstyrelsen tog 2023-10-02 (§127) beslut om att Vindbruksplanen ska revideras.</p>	<p>Beslut är taget om revidering.</p> <p>Vindbrukplanen utgör inriktning och gäller tills revideras vindbruksplan vunnit laga kraft.</p>	

Uppföljning av uppdrag i föregående planeringsstrategi

Arbete	Status
Planprogram Harads och Bodträskfors (2022)	Arbete är genomfört
Uppdatering av dagvattenstrategi	Arbete är genomfört
Bevakning av strandskyddlagstiftning	Arbete är genomfört
Bevakning av nationell strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad med regionala underlag	Arbete är genomfört
Implementering av barnkonventionen och utvecklat barnperspektiv i kommunal planering	Arbete är genomfört
Anpassning till nationell standard	Arbete är genomfört
Hitta modell/ sätt att samla och hålla aktuellt underlagsmaterial och planeringsunderlag	Arbete är genomfört
Parkeringsnorm (2023)	Arbete är genomfört
Stadsmiljöprogram	Påbörjat
Vägvisningsplan	Påbörjat
Grönstrukturprogram för hela kommunen	Arbete är ej genomfört

Nya uppdrag

Revidering av den kommunövergripande översiktsplanen

Efter antagande av den kommunövergripande översiktsplanen år 2017 har nya inriktningar tillkommit. Detta gäller främst den gröna omställningen med exempelvis nytt befolkningsmål, nytt bostadsförsörjningsprogram samt visionen Det goda livet med utvecklingsområden. Översiktsplanen behöver revideras för att ta höjd för kommande behov när det gäller exempelvis bostadsförsörjning och infrastruktur samt säkerställa viktiga värden och kvalitéer för Det goda livet i kommunen.

Det finns särskilda delar som framkommit i arbetet med planeringsstrategin och referensgruppen som är av särskilt vikt vid revideringen av översiktsplanen:

- **Utvecklingsinriktning**

Det behöver upprättas en ny utvecklingsinriktning för kommande översiktsplan som har ett större fokus på Bodens ställning i regionen och som visar på kommunens önskade bebyggelse- och kommunikationsutveckling samt hur kommunens natur och friluftsliv ska värnas, i enlighet med Boverkets ÖP-modell. Totalförsvarets utvecklingsbehov samt den gröna omställningen med framtida energi-, infrastruktur- och bebyggelsebehov utgör viktiga utgångspunkter för formulering och visualisering av utvecklingsinriktningen.

- **Övergripande inriktning för grönstrukturens bevarade och utveckling**

Behov av ett kommuntäckande grönstrukturunderlag har uppmärksamats av referensgruppen. För att förbättra den strategiska vägledningen i grönstrukturfrågor i översiktsplanen behöver en övergripande inriktning för grönstrukturen med

tillhörande ställningstaganden tas fram.

- **Översyn och revidering av LIS-planen samt inarbetning i kommun-övergripande översiktsplan**

LIS-planens syfte, intentioner och områdesavgränsningar behöver revideras. LIS-planen behöver också göra tydligare avvägningar för att underlätta efterföljande prövningsarbete. Det behöver göras en översyn av föreslagna områden för att se om områden bör tillkomma eller strykas. Det reviderade underlaget vävs in i kommande översiktsplan.

Projektledare: enheten Fysisk planering

Tidplan: Uppstart hösten 2024

Budget: Inom befintlig budget för samhällsplanering

Det goda livet Råne älvdal

Visionen Det goda livet ger riktningen för samhällsomställningen och beskriver kommunens position år 2040. Visionen innehåller värden och kvalitéer som är viktiga för att människor ska vilja bo, utvecklas och må bra i kommunen. Det handlar om befintliga boendenare och framtida bodensare. Implementeringen av visionen Det goda livet sker på olika sätt. En del av implementering är genom områdesutveckling samt mark- och vattenanvändning. Arbetet är påbörjat med områdena Erikslund, Fagernäs och Norra Svartbyn samt Torpärddan, Södra Svartbyn och Gruvberget. Uppdraget innebär att fortsätta arbetet genom att arbeta med Råne älvdal. Utformningen av processen ska ske i nära dialog med näringslivsutvecklare samt RÅEK.

Projektledare: enheten Fysisk planering

Tidplan: Uppstart Q1 2025. Detaljerad tid och aktivitetesplan arbetas fram med näringslivsutvecklare servicepunkten Gunnarsbyn och Råne älvdals rådet i Gunnarsby församling ekonomiska förening (RÅEK).

Budget: Inom befintlig budget för samhällsplanering

Planeringsarbete Sävastnäs, Gamla Sävast och Bodön

Stråket mot Luleå (riksväg 97) har under långt tid varit ett prioriterat tillväxtstråk och flertalet utredningar bland annat med avseende på infrastruktur har utförts. Planeringsarbete för ett helhetsgrepp om området behöver ske med avseende på exempelvis bebyggelseutveckling, infrastruktur samt grönstruktur.

Projektledare: enheten Fysisk planering

Tidplan: Genomförande Q3 2024-Q3 2025

Budget: Inom befintlig budget för samhällsplanering

Pågående arbeten

- Revidering av vindbruksplan
- Fortsatt arbete med handlingsplan Vision 2030 Edeforsbygden
- Fördjupning av översiktsplan för Erikslund, Fagernäs och Norra Svartbyn
- Fördjupning av översiktsplan för Torpgärdan, Södra Svartbyn och Gruvberget
- Gestaltungsprogram Sveafältet och Lundagård
- Stadsmiljöprogram

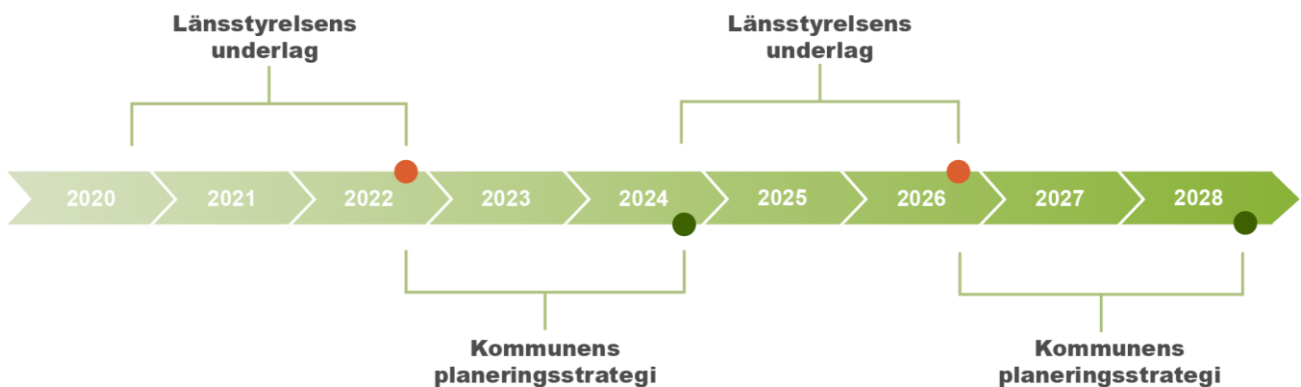

Uppföljning av betydande miljöpåverkan

Miljökonsekvensbeskrivningen för Översiktsplan 2025 har inte varit föremål för granskning när det gäller dess aktualitet. Däremot går det att med bakgrund till genomförd aktualitetsgenomgång se att kommunen genomgått stora förändringar avseende energi- och infrastruktursatsningar sedan dess att översiktsplanens antogs och fortsatt kommer göra det. Vilket kan komma att medföra att konsekvenserna av detta inte syns i miljökonsekvensbeskrivningen. Gällande miljökonsekvensbeskrivning har lagrumshänvisningar och begrepp som idag är inaktuella. Revidering av översiktsplanen kan med fördel inkludera en hållbarhetsbedömning. Detta för att även synliggöra de sociala och ekonomiska konsekvenserna av föreslagen mark- och vattenanvändning och därmed bidra till en mer långsiktigt hållbar utveckling av kommunen.

Rutin för framtagande av planeringsstrategi

Ambitionen är att vid nästa mandatperiod följa Sveriges Kommuner och Regioners rekommendationer för framtagande av Planeringsstrategi. Enligt vägledningen ska Kommunfullmäktige ta fram och anta en planeringsstrategi under de två första åren efter ett ordinarie val (röd prick). Nästa ordinarie val är hösten 2026. Senast två år efter ordinarie val behöver kommunfullmäktige anta planeringsstrategi (grön prick). Om kommunfullmäktige har antagit en ny översiktsplan inom samma tidsperiod behöver kommunen inte anta en planeringsstrategi också.

Figur 9. Rutin för framtagande av planeringsstrategi.

**BODENS
KOMMUN**

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Fysisk planering

2024 maj